

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzandók.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hóra . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Lindner ur.

Dr. Lindner Gusztáv ur, ez idő szerint tanár a királyi nevét viselő kolozsvári tudomány egyetemen.

Mielőtt ide kinevezték, jog tanár volt az időközben felosztatot nagyszebeni m. kir. jogakadémián.

Mindkét tanítványt magyar. A tan nyelv szintén magyar és a professzorok magyar állampolgárok.

Azt kellene hinnünk, hogy azok a professzorok, a kik ezen az egyetemen tanítanak, tudnak beszélni magyarul és ha Magyarország területén bármely hazai egyesületnek, vagy testületnek a gyűlésén, vagy ünnepélyén megjelennek, a szónoklataikat magyar nyelven kell tartaniok.

Ugy kell lenni, hogy dr. Lindner ur ezt a törvényt nem ismeri, vagy ha ismeri, akkor nem respektálja, a mi aztán alapos hiba az ő részéről.

Dr. Lindner ur, ugy tudjuk, hogy még jogakadémiai tanár korában a nagyszebeni tüzoltó egyletnek elnöke volt s a mikor onnan a kolozsvári egyetemre került — tiszteletbeli elnökké választották.

Értesülésünk szerint ebbeli minőségében részt vett a magyarországi tüzoltó egyleteknek Brassóban, a most mult vasárnapon tartott országos kongresszusán.

Hitelesen fel van jegyezve a professzor urról, hogy a kongresszuson német beszédet tartott, az azt követő banketten pedig német pohárköszöntőt mondott.

Ismételten hangsulyozzuk, hogy Brassóban a magyar korona területén lévő tüzoltó-egyletek tartották a kongresszusokat. A kik azon mint küldöttek megjelentek, valamennyien érték és beszéltek a magyar nyelvet és csak igen kevés számban (alig 5 százaléka a megjelenteknek) voltak a kongresszuson olyanok, a kik nem magyar anyanyelvűek.

És Lindner ur?

Hát ez a tisztelt magyar egyetemi professzor ur nemcsak, hogy a nyilvános gyűlésen német beszédet tart és a banketten német pohárköszöntőt mond, de — a mint értesülünk — még a magánértekezéseken is — szinte tüntetőleg — a német nyelvet használta.

Sőt a banketten a brassói hölgyek közül tüntetőleg csak a német nőket éltette.

Tisztelettel hajlunk mi meg minden

náczió előtt és annak nyelvét is respektáljuk, de minden tiszteletünk mellett, sem vagyunk képesek megérteni, hogy egy magyar egyetem professzora, a magyarországi tüzoltó testületeknek országos, tehát magyar gyűlésén mi okból beszél németül és mit gondol ilyenkor magában, hogy vajjon helyes, okos és megengedett cselekedetet vég-e?

Még azt valahogy megbocsátanók neki, ha a banketten német felkötésűtben magasztal olyas valakit, vagy valakiket, a kik tán nem értenek más nyelvet, mint a németet, mert hát a bor rendszerint jó kedvre hangolja még a komoly és tudós professzorokat is és jó kedvében az ember sok olyan dolgot elkövet, a mit utóbb maga sem tart helyesnek, ámde a kongresszus nyilvános ülésén mondott német beszédjét már feltétlenül perhoreस्कáljuk nemcsak azért, mert egy magyar egyetem professzora részéről ezt határozott meglevelyedésnek kell tekintenünk, a melyet pedig egy komoly professzor elszokott kerülni.

De perhoreस्कálnunk kell azért is, mert egy professzornak nem csak a kadetran kell magyarul prelegálnia, hanem künn az életben is példát kell nyújtania az ifjabb nemzedéknek arra, hogy a Haza iránt minő kötelességei vannak a professzoroknak épp úgy, mint a tanítványoknak s egyáltalán mindazoknak, a kik a magyar állam kötelekeibe tartoznak s főképpen, a kik ennek az államnak a jótéteményeit közvetlenül élvezik.

Dr. Lindner professzort különben is ugy ismerik, mint a ki nem nagyon büszkélkedik a magyar állampolgárságával s az egyetemen is tán csak azért prelegál magyarul, mert máskülönbben nem — írma ki a fizetése.

Bármint legyen: brassói szereplésével egyáltalán nem tett jó szolgálatot annak az ügynek, a melyet pedig mint magyar professzornak elsősorban kellene szolgálnia s a mely szorosan összefügg a hazafias kötelességek teljesítésével.

Hát arról mi természetesen nem tehetünk, ha az egyetem professzorai között akad olyan, a ki ilyen hazafiatlan szereplésre adja magát, de azt már jogunk van megkövetelni, hogy a Lindner ur felettes hatósága a magyar kultuszminiszterium számon kérje a professzor ur brassói szereplését, s magyarázza meg neki, hogy a magyar egyetem

professzornak még akkor is magyarnak kell lennie, ha Brassóban tart is orációt.

Ez a legkevesebb, a mit tőle kívánhatunk.

Politikai hír.

A delegáció. Az osztrák kormány-nak tudvalegyőleg nagy gondot okoz az a kérdés, hogy miként választassa meg a függesztett képviselőház által a delegáció tagjait. Anémot obstrukció a választást meg akarja akadályozni. A kormány körében fölmerült már az az eszme, hogy a delegáció választását nem nyílt ülésben, hanem az elnökségnél beadandó választási ezédulák által fogja eszközölni. Ettől a tervtől elláttak s most egy brünni újság értesítése szerint azzal véli a kormány a kérdést megoldani, hogy a házszabályok azon intézkedése folytán, hogy a delegáció választása évenként megújittatik, de a választás megejtéseig a megválasztott delegátusok megmaradnak tisztségükben, az ideai delegációba a tavalyi delegátusok mandátumát akarja kiterjeszteni. Más kérdés azonban, hogy mit szól ehhez a precedenshez a magyar parlament.

Dreyfus pöre.

A tárgyalás folytatása.

Rennes, aug. 15.

Egyik tanu azt mondja, hogy az első pont, a melyre meggyőződését alapította. Dreyfusnak Lebrun-Renaud százados előtt tett vallomása volt. Cavaignac azt mondja, hogy Dreyfus más vallomások is tett és emlékezett Dreyfusnak következő szavaira: „Ha okiratokat szolgáltatam ki, jelentéketlen okiratok voltak és csak azért tettem, hogy fontosabbakat kapjak érte.” Cavaignac meg van róla győződve, hogy Dreyfus ezeket a szavakat mondta.

Azonkívül Attél századosnak a vallomása is megegyezik Lebrun-Renaud századosnak a vallomásával. Cavaignac meg van győződve Dreyfus vallomásáról és öt terhelő egybehangzó tanuvallomások miatt. A borderóra áttérve kimutatja a tanu az abban fölörölt ügyiratok fontosságát és csodálkozik azon, hogy Manau kihagyta jelentéséből a borderó technikai ismertetését, a miről Cavaignac most bővebb fölvilágosítást ad.

A borderó szövege meggyőzte őt arról, hogy az árulás a vezérkar kebeléből indult ki, mert csak a vezérkar volt a borderóban felsorolt darabok birtokában. Mindenki elítélte Dreyfust, a ki, habár tagadja, mindenütt felbukkant, a hol a kérdéses felvilágosításokat megszerezhetette. Cavaignac lehetetlenné tartja, hogy az árulás Esterházy követé el, még az esetben is, ha a borderó Esterházy kezétől ered, mert Esterházy csak mint közbenjáró vagy czinkostárs cselekedhetett volna.

A tanu azután a borderó írásáról nyilatkozik és azt mondja, hogy e tekintetben támadhatnak kétségek és az is föl lehet tenni, hogy az írás Esterházyé. Bertillon következtetéseire meggyőződésére nézve, a melyekre most hosszasan akar áttérni.

Elmondja erre nézve a külföldről származó adatokat, a melyeknek az volt a ezédjük, hogy a vádlottakat mentegessék. Meglehet, — mondja Cavaignac — hogy a vádlott elkövette az árulást, a nélkül, hogy közvetlen összeköttetésben állott volna az idegen ügynökökkel. Lehetek czinkostársai. Több külső, nyilvános állású személyiség nyilatkoztainak ellenmondásaiból bebizonyítható, hogy Dreyfus különböző állami hivatalokban ismerős volt.

Kisérlet történt Mertian Müller megvesztegetésére, hogy rábírák őt, hogy vallomását e pontban módosítsa.

Az elnök felhívására Cavaignac a Henry hamistásának fölfedezésére vonatkozó körülményekről nyilatkozik és ismétli e részben már ismeretes kijelentéseit. Elmondja még, hogy egy Longuet-nevű touloni iparos Dreyfussal Brüsszelben találkozott.

Az elnök (Dreyfushoz fordulva): Van-e valami megjegyezni valója Cavaignac ur előadására?

Dreyfus föláll és azt mondja: Csodálkozom, hogy egy ember, a ki Henry hamistásait terjesztette a képviselőház elé, azzal a meggyőződéssel jöhetett ide, hogy bűnös vagyok, a mely meggyőződése oly cselekményeken alapul, melyekről a semmitőszék ítéletet mondott.

A következő tanu Zurlinden tábornok, kijelenti, hogy Dreyfus bűnösnek tartja a borderónak alapján, mely a döntő bizonyíték. A hadsereg becsületének nincs semmi köze a perhez. Fölörolja a tényeket, melyek őt meggyőzték. Dreyfus üldözése váratlanul jött.

Ez kizárja a gondolatát is annak, hogy Dreyfus ellenséges üzemek áldozata lett, valamint azt a föltevést is, hogy Esterházy a borderó szerzője. A tanu Bertillon szakvéleményének híve és szilárd a hite, hogy Dreyfus irta a borderót és hogy Dreyfus bűnös.

Demange különböző kérdésekkel kiveszi Zurlindenből azt a nyilatkozatot, hogy csak Dreyfus elítélése után vették észre a borderó összeállításából, hogy a borderó szerzőjének valószínűleg a vezérkarhoz beosztott tisztnek kell lennie. A tanu hozzátesszi, hogy a teljes igazságot a borderóról csak ugy lehetne megismerni, ha az abban említett négy jegyzéket megszereznek.

Dreyfus föláll és így szól: Csatlakozom e szavakhoz. Én is az igazságot akarom, — csakis igazságot követelek.

Ezután Chanoine tábornokot hallgatták ki, a ki Zurlinden után volt hadügyminiszter Chanoine kijelenti, hogy ő hisz Dreyfus bűnösségében. Mielőtt Dreyfusról határoztak, mindenkélt bizonyos számú tiszteket meg-

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

figyelték. Nem hiszi, hogy a borderóban említett okmányokat kiszolgáltatták, hanem csak jegyzékeket.

Labori állapota.

Rennes, aug. 14.

Egy tananak a vallomásából, a kit a Labori ellen intézett merénylet ügyében kihallgattak, kitünt, hogy reggel 5 órakor két gyanus külsejű ember ögyelgett Labori lakása közelében.

A tegnap este 10 órakor kiadott orvosi jelentés szerint Labori állapota nem változott. Láza nincs, testének hőmérséklete 37.5. Az orvosok attól tartanak, hogy gerinczeleje megsérült, de erről csak holnap nyilatkozhatnak határozottan.

Le Mans, aug. 15.

Az itteni pályaudvaron letartóztatott mechanikus bebizonyította alibjét és erre szabadon bocsátották.

Rennes, aug. 15.

Labori állapota az éj folyamán változatlan maradt. Attól tartanak, hogy a golyó a hálgérinczet sértette meg, de a sebet még nem vizsgálhatták meg behatóan. Chinchole bemutatja a Figaroban, hogy Labori összeküvés áldozata.

A rendőrség és a csendőrség nyomozásai mindinkább kiterjednek és több egyént le is tartóztattak, de nem bizonyos még, hogy a merénylő köztük van-e?

A merénylő hatása már Dreyfusnál is mutatkozott. Dreyfus nyugtalanul töltötte az éjszakát és reggel nem jól érezte magát. Minthogy attól tartanak, hogy Dreyfusnak a tárgyaláson résztvevő hívei hasonló merényleteknek vannak kitéve, a rendőrség Párisból segélyt kapott és minden egyes Dreyfuspárti tanut különös oltalma alá vesz.

Szélcsend alatt.

III.

Köztudomásu, s így bizonyításra nem szorul, hogy az adóprés nagyon megviselte a nemzetet. Az új pénzügyi kormányok tehát legfőbb törekvése oda kell, hogy irányuljon, miszerint a nemzet közterhein lehetőleg enyhítsen. Mindenekelőtt méltányosabb, igazságosabb adórendszert kell életbe léptetnie. A mai közterhek legnagyobb quantuma a földbirtokra neheztül. Az állampolgárok ama túlnyomó része, mely a legfárasztóbb és legaggodalmasabb, eredményében legbizonytalanabb földműveléssel foglalkozik, ma már alig képes megélni. A földnek szükségképpen annyi jövedelmet kellene adnia, hogy a megművelésére fordított költségeken kívül a földművelő is tisztességesen megélhessen, az állam iránti kötelezettségeinek is eleget te-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Augusztus 16.

Hilary.

— A „Törvisek és narancsvirágok” szerzőjétől. — Angolból fordította: AMICA.

XXXII.

A Gábriel történelének a folytatása.

(Folytatás.)

(77)

— Ő mondta, hogy jöjék el, — gondolt; és most, hogy itt vagyok, egy szava sincs hozzám.

Lady Lulworth mellé ült és megitta az általa adott teát, egy miniszter felelősségével politikáról próbált beszélni, egy ladyval pedig, a ki éppen most adta ki „a lélek kiáltásai” című rimekben irt könyvét, egy olyan munkát, mely a költészetet neveltségessé tette, az irodalomról beszélt. Ez a lady annyira meg volt elégedve a népszerű poéta figyelmével, hogy „szemeket” csinált reá, hízelt neki és oly feltűnően kaczézkodott vele, hogy Lady Lulworth nevetett és Lady May gögös kérdő meglepetéssel nézett rájuk.

— Olivasta a könyvemet? — kérde Wyndlas kisasszony. Ha nem olvasta, küldök önnek egy tisztelet-példányt. Szeretném róla a Holmes ur véleményét hallani. Igérje meg, hogy elolvassa.

Gabriel megemlé.

— Az ön véleményére nagyon kíváncsi vagyok, — mondá bárgyu nevetéssel; és amint feléje hajolt, mintha nagyon bizalmas beszélgetést folytattak volna, Gábriel látta, hogy a Lady May arca elsőttült.

Egy kis mozgolódás történt a szobában.

Az ifju hirtelen azt a hangot hallotta, ezt az egy szót „Gábriel” mondani, melynek minden hangja átvibrált rajta. Egy pillanat alatt költőné, költemény, keserűség és minden egyébb ellett feledve. Alig tudta az örömköltést visszafojtani. A következő pillanatban a Lady May oldala mellett állott és a ragyogó szép arcza nézett.

Gábriel, miért társalog maga azzal a nevetséges asszonnyal? — kezdé a leány türelmetlenül és halk hangon.

— Azt gondolom, hogy főleg azért, mert nem volt más, a kihez beszéljek és ő elég szives volt ugy viselni magát, mintha a hozzámvaló beszélgetést élvezte volna.

— Egy olyan asszony, — a ki olyan ostobaságokat ír! Gábriel, én csudálkozom magán! És az egész idő alatt tudni kellett, hogy én beszélni kívántam magával!

Kedves parancsoló mozdulattal emelte fel a fejét.

— Lady May, ha én azt tudtam volna, nincsen a világon semmi, a mi kegyedtől visszatartott volna. Én azt gondoltam, hogy Lord Aberdaleal volt elfoglalva.

— Lord Aberdaleal! — ismétlé a leány gunyosan. Gábriel, én azt gondolom, hogy maga a tehetségei daczára koronként nagyon buta!

Midőn az előtte levő szép arczon a fájdalom kifejezését látta, a kezét nyújtá.

— Gábriel, bocsásson meg, — mondá hévvel; nem ugy értettem! De miért nem akar. vagy nem tud megérteni? — Akárki beszél hozzám, ha maga beszélni kíván velem, joga van azt tenni és nekem örömmel szolgál, hogy azt tegye. Szép fejt a büszkeség és báj mozdulatával emelte fel. Magán kívül mindenki engedelmesséket nekem — folytatá; miért ne tehetné maga ugyan azt?

— A legedesebb gyönyörűségem lenne, — mondá az ifju; és volt valami az arcza-

ban és a hangjában, a mi a leány arczába kergette a vért.

— Lord Ardeanról kívánok magával beszélni, — mondá. Adta neki az üzenetet és a virágokat?

— Igen, átadtam neki az üzenetét és a virágjait és Lady May, nem tulzás azt mondani, hogy örömeinek a nagysága miatt szinte elájult. Soha sem láttam ugy örülni senkit. Azt mondta, hogy az elég volt arra, hogy a haláltól visszatarssa és éppen az történt a mit gondoltam, arra kért, hogy a gyöngyvirágok vele legyenek eltemetve.

A leány arca elérzékenyedett és szép szemei elhomályosultak a könnyektől.

— Szeretnék kegyednek még valami egyebet megmondani, a mit ő mondott, — folytatá az ifju — ha gondolnám, hogy nem haragudna meg.

— Miért haragudnám? — kérde May szeliden.

— Mert tényleg, — mondá Gábriel naíval — én soha sem tudom, hogy kegyed haragudni fog-e vagy nem. De ha ez alkalommal nem tetszik, a mit mondok, a haragja egyedül engem érjen és nem Lord Ardeant.

— Hogy tudnék én egy olyan emberre haragudni, a kiről maga azt mondja, hogy a halál árnyékában áll? Gábriel, maga engem szívtelennek kell, hogy gondoljon.

— Nem, nem teszem azt. Midőn kegyed megengedi, hogy a szíve beszéljen, az a leggyöngébb szív a világon. Lesz szíves velem a virágházig jönni? Sokkal nyugodtabban tudnék beszélni, ha azt gondolnám, hogy kegyeden kívül senki sem hallja.

És együtt mentek a virágházba.

— Remélem, gondolá Gábriel, a mint ott állottak, hogy az Eg segítségemre lesz és nem veszitem el az eszemet. Ugy érzem, mintha már is ígézet alatt állanék.

És lábán, a mennyire az ő határo-

zatai érdekelve voltak, ő halálos veszedelemben volt.

Lady May a szökőkút medencéje felébe volt hajolva, melynek halk mormogása édes zenéhez hasonlított. A mint a víztükrre felébe hajolt arczával állott, olyan volt, mint egy szép kép. Ime, felemelte a szemét és szeliden azt mondá

— Gábriel, mi mondani valója van hozzám?

Az ifju közel állott az oldala mellett, olyan közel, hogy a leány ruhája érintette és annak redőiből finom, édes illat szállt hozzá. Még sokkal érzékenyebb volt, midőn May az egyik fehér kezét a vízbe tette, mintha annak a hűvösségét élvezte volna.

— Gábriel, én megvagyok róla győződve, hogy magának az esze most másutt jár. Arra a borzasztó vergyártól asszonyra gondol. Azt képelem, hogy a rokonszenvek valami neme van maguk közt.

— Lady May, válaszolá Gábriel szemre hányó hangon — ha nem lesz jó hozzám, egy szót sem leszok képes mondani.

— Én mindig jó vagyok magához.

— Nem, nem az. Gyakran gunyos. Nem érzem ugy magamat, mintha a régi nyíltsággal tudnék kegyedhez beszélni. Lehet, hogy az, a mit kegyed homályos felfogásnak és butaságnak nevez bennem, nem tetszik; ha ugy van, nagyon sajnálom. De a drága pillanatokat, melyekkel szerencsétlen, nem akarom elvesztegetni azzal, hogy saját magamról beszéljek.

Hirtelen elhallgatott, mert a leány ki vette kezét a vízből és egyenesen állott.

— Mi mindig veszekedünk — mondá, legyünk békeességben és barátságosak míg elmondja, a mi mondani valója van.

— Ugyanazzal az édes mosolygással ajándékozzon, melylyel akkor szokott volt megjutalmazni, midőn a bubájának a fejét vagy karját helyre igazítottam, vagy valami ezek-

hez hasonló érdemes dolgot cselekedtem, — mondá Gábriel.

Merészsége pillanatnyi előnyt adott neki a leány felett. A büszke szépség el volt hallgattatva és annyira engedett, hogy éppen olyan édes, megnyerő, barátságos mosolylyal nézett rá, a melytől kért tőle.

— Köszönöm, — mondá az ifju. Most, hogy éppen olyannak látszik, a milyén az a lady May volt, a kit Langton Woldban ösmertem, mindent el tudok kegyednek mondani. Kegyed tudja, hogy Cyril, a mi szegény barátunk haldoklik; sem az orvosi tudomány, sem a szeretet nem tudják az életét néhány hétnél hosszabbra nyújtani és az az egy nagy kívánsága van, hogy kegyedet még egyszer — csak egyszer lássa.

— Kívánságát teljesítem, — válaszolá lady May és szemeiből kiesordultak a könnyek és az arczán peregett végig. Meglátogatam ötöt.

— Én azt gondolom, — mondá Gábriel nemes generozitással, — hogy egy férfi sem szeretett nőt jobban soha, mint a hogy ő szereti kegyedet. És ez annál szárnalmasabb, mert tudjuk, hogy végzetét nem kerülheti el. És lady May, Cyrilnek van még egy másik nagy kívánsága. Nem tudom, hogy merészségem-e azt elmondani?

— Gábriel, maga mindent elmondhat nekem, a mi magának tetszik.

Az ifju arca elpirult.

— Ha hallotta volna tőle ezt a kívánságát kifejezni, — folytatá — annak a páthossza minden haragot lefegyverzett volna. Mi előtt — meghal — és minden haldokló embernek vannak szeszélyei, — a kegyed arezát kívánja megcsókolni. Ha bár mifele boldogság elnyerése a hatalmamban állana, lemondanék róla, hogy kívánságát teljesítve lássam.

(Folytatása következik.)

hessen. És melyik gazda mondhatja el ezt magáról?... A fiskus, mely egyedül csak az állam érdekeit tartja szem előtt, kímélet nélkül elveszi a szegény földműves utolsó igazonó marháját is, elveszi földjeinek minden termését, nem gonndolva meg, hogy eme eljárása által az államot legbiztosabb adó-alapjától fosztja meg... Elvitázhatatlan tény, hogy az állam és az állampolgárok egymásra vannak utalva, tehát az államkincstár érdeke az állampolgárok érdekével nem lehet elentétes. És éppen ezért első sorban kötelessége lenne a mai pénzügyi kormányának a földadót a föld termőképes ségével egyenes arányba hozni. Számot kellene vetnie a földműveléssel járó költségekkel, a földművelő megélhetésével és a clemicsapásokkal.

Országzerzte méltó felhaborodást keltett a kereseti adók körüli eljárás. A volt pénzügyminiszter Wekerle Sándor már évekel ezelőtt ígéretet tett eme adónm reformálására vonatkozólag, mert ez adónm sok tekintetben egyike a legigazságtalanabbnak, nem a jogosultság tekintetében, hanem a kivétési és behajtási módozatot illetőleg. E téren követnek el a pénzügyi közegek legtöbb visszaélést és jogtalanságot.

Ez adónm alapja nagyon ingatag. Ennek megjelölése részben az adózóktól, részben a pénzügyi közegektől függ. Vagy bevallja jövedelmét az adózó lelkiismeretesen, vagy a pénzügyi közeg határozza meg azt önkényesen. És itt ismét az állam érdeke nyomul előtérbe s az államnak, a jogbátorság és közérkölesök legfőbb öröknek a nevben a legnagyobb jogtalanságok és erkölcsatlenségek esnek meg. A pénzügyi közeg vakmerően betolakodik az egyesek legtitkosabb magánügyeibe, behatol a lapkiadóhivatalok helyiségeibe, hogy a lap előfizetői névjegyzékéből megállapítsa a lap jövedelmét, betolakodik a kir. bíróságok irattáraiba, hogy a perekből megállapítsa egyes ügyvédek jövedelmét, felkutatja az iparosok és kereskedők könyveit s egyoldalú tapasztalatai alapján kivetí reájuk a jövedelmi adót, legkevésbé sem vet számot azzal, hogy eme jövedelem minő anyagi áldozatok árán foly be... És mennyi rut erkölcsatlenség terheli a pénzügyi közegeket a jövedéki csonkítások földerítése és üldözése körül.

Minő visszataszító ama eljárás, hogy jutalékok, osztalékok kapnak a hivatalnokok minden általuk felvett lelet után, mi által állandó kémszolgálatra vannak felhasználva. A közönség folytonos üldözésnek, fölösleges zaklatásnak van kitéve a közönségre!... A volt pénzügyminiszter Wekerle Sándor évekel ezelőtt e részben is tett ígéreteket. Egyik elodázhatalan felada tehát az új kormányának az addó rendszert is alaposan megváltoztatni, méltányosabb alapokra fektetni s addig is, míg ez nyilatkozik, az adók behajtásánál a pénzügyi közegeket humánusabb eljárásra utasítani!!

(O—y.)

Fürdői élet.

Korond.

Azokhoz szólók, kiknek minden fürdő évad egy-egy újabb csalóddal végződik s kik külföldön vagy e hazában eltöltött fürdőidény után semmi javulást nem érezve, meggyőződött gégevel és meillettel vissza téli tartózkodásukra, hogy újra kezdjék a sorvasztó idegölő munkát, s tavasszal újból még jobban elcsigázva, még jobban kimerülve vegyék sorra a fürdő leírásokat, s nézzék, gondolkodzanak rajta, hogy merre vegyék útjukat, hol legalább még reményekben nem csalódtak.

Ide, ide, itt nincs reklam! Itt az igazság. Többet beszélnek a betegek, megbizhatóbbak azok a csodával határos gyógyulások, a melyek itt fényes reklamul szolgálhatnak. De a látogatók legnagyobb része innen a kies bérzes Erdélyből kerül ide, bárha távolabbról is felkeresik, mégis inkább lakális jellegű. Ott pedig, ha ismernék ezt a kedves, lésztől megáldott völgyet, mely fölött a Firtos magas hegye áll őrt, kirekesztve innen a szlet, szembe vele van ennek folytatása a Sóshegy, melyen mindenütt előbukkán egy-egy sósforrás és sósás teszi az alatta fekvő fürdőknek levegőjét. Sósfürdője, mely ezen hegy aljában csinos tükörfürdőt rejt magában, nemcsak fürdőre, de sóval telített levegőjénél fogva belélegzve a szegény beteg gégei és mellék gyógyítója.

A fürdő maga egy kis paradicsom, nem kell a szegény betegnek hogye mászni, vagy a telepről messze elmenni, hogy fényő levegőt szivjon, van itt lépten, nyomon a telepen, hazak előtt s között fényő. Aranyos szép kis esalított ollatva padokkal és székekkel, a hol betegek, üdülők ülhetnek s élvezhetik mind azt a jó és üdítő kurát, mivel az Isten ezt a kedves völgyet elhahnozta.

Ez teljes szélmentes völgy és kitűnő a Gleichenbergéhez hasonló víz, mit a betegek vagy üdülőknek egy része kecsketejvel iszik, mit a kut mellett egy kis csinos pavillonban ejnek frissen s a vendégeknek szolgálják ki.

Kitűnő sós, vasas, tükör és kádfürdő. Jó és olesó koszt S mit legelőbb kellett volna említenem; ez az állandó s csaknem egyforma hőmérséklet. Reggel és este nincs hideg és napközbe nincs nagy forróság.

Kár, hogy a tulajdonos nem csinál több reklámot, mert inkább látogatnák ezt a kedves helyet.

Ugyan vendég hiányt itt most sem lehetne konstatálni. Vagyunk elegen, de lehetnének még többen is jövőre, mikorra még sok új épület készül, mit a tulajdonos Gáspár Gyula a legkényesebb igényeknek megfelelően fog berendezni. Most sem lehet kényelem hiányra panaszkodni, nagyon kevés erdélyi fürdő van, a hol annyi kényelem kínálkozik.

Egész nagy családoknak is igen kedves és olesó hely ez nyaralásra. Kapható itt minden s lehet konyhát otthon tartani. A ki csak üdülni jön s szeret szórakozni, összekötheti a hasznát a mulatsággal, annak kiálkoznak gyönyörű kirándulások olyan helyekre, hova könnyű és érdemes menni. Helyi mulatságokban sem szenvedünk hiányt, e hó 6-án a székelyudvarhelyi dalárda közreműködésével igen sikerült Petőfi-ünnepély volt, melynek végzetével táncz következett.

De már az idény végfelé jár s minéhez szívvvel gondolunk a távozásra. Mennyi kedves emléket viszünk magunkkal s hevesen meggyünk el innen csalóddás, a gyógyhely beteljesítette reményeinket s legtöbbben egész-séggel távozzunk.

Mulatságok.

A *Kovácsnán szünnedő tanuló ifjúság* Sándor József orsz. képviselő, Zentai Dávid járásorvos urak védnöksége alatt, a sétatér szépitési alap javára, a Deák Imre-féle szinkörben folyó évi augusztus hó 19-én hangversenyyel egybekötött zártkörű tánczmulatságot rendez, következőkkel:

1. Nyitány. Jászka a sepsi-szentgyörgyi zenekar. 2. Részlet az *Obisoltól*. Szavalja Nagy Gyula. 3. *Magyar népdalok*. Éneklí Rácz Aranka k. a., czimbalmon kíséri Nagy Gyula. 4. *Gedővár asszonya*. Szavalja Becsek Birike k. a. 5. *Quartett*. Éneklí a tanuló ifjúság vegyeskara a Nagy Gyula vezetése mellett. 6. *Monolog*. Tartja Zentai Leó.

A brassói tüzoltó kongresszus.

A százszok magyar ellenes viselkedése élénk vita tárgyát képezi folyton a Brassóban össze gyűlt tüzoltóság körében. Lindner Gusztáv, a kolozsvári m. k. egyetemen, a közjog tanára tovább folytatta német dikcióit és ezt azzal oltta meg, hogy ő tudja mivel tartozik az államnak, de ő azért akar németül beszélni, mert az ő anyja nyelve a **német**. Egyik felköszöntőjében a **brassói német nőket** éltette! Persze, hogy a brassói magyar nők nem kívánhatták, hogy a m. k. egyetemi tanár ur őket is felköszöntse, miután előre bocsátotta, hogy az ő anyja nyelve a **német**.

Lindner egyetemi tanár germanizálásánál, a ki különben a kolozsvári egyetemen a magyar közjogot eddig teljesen kifogástalanul tanította, megbotránkoztatóbb volt az a törvényatlenség, hogy a küldöttek városainak a tábláit a helynevekről szóló törvény daczára németre hamisították. Ha volna ott a törvénynek legalább egy erőlyes öre, a magyar vendégeknek ilyen arcútlátása nem történt volna meg, hogy *„Szegedin”* s más hasonló felíratu táblák alatt tegyék meg, mint a százszok rabszolgái, a városban a körutat.

Ha volna elég erőlyes vezető, érvényt tudna szerezni a *törvénynek*, a *jognak* és az *igazságnak*, miket itt mind lábbal taposnak. Érvényt tudna szerezni mert a magyarok Brassóban többségben vannak. Csak az baj, hogy nincs aki őket összetartsa. A főispán olyankor, a mikor a törvényt sérltí, félre vonul, mint a jelen esetben is. Alispán, polgármester s a többi tisztviselők százszokból állanak. Hiában alakul Emke választmány, hiában nemzeti szövetség, ha nincs a többség élen egy lobogó, a ki lelkesedéssel kövessenek. Egy Bethlen Gábor vagy egy Ugron Gábor szellemű férfira volna Brassónak szüksége, a ki a törvénytelenségekhez, tulkapásokhoz szokott nációt higgadt mérséklettel és erőlylyel folvezesse a törvényesség ösvényére.

Mert alappjában véve könnyű dolog volna itt rendet csinálni, de a százszok most úgy vélekednek, hogy ők bolondok lennének tisztelni a törvényt, mikor azt nem kívánja tölük senki. S midőn ők képesek 800 magyar tüzoltót német táblák alatt exercizoztatni, s 450 magyar tüzoltó előtt németül dikeszolni csak azért, mert ezek között 20 magyarul tudó brassói százsz is van, a kinek félüiben jobban cseng a német szó.

Hiszen az is szép kívátltság, hogy ők lepiszkolhatják, szidalmazhatják a magyart az Árpád szobrához vezető uton elhelyezett padok támlájára jegyzett feliratokkal.

A kongresszus további befolyásáról a következőket jelentik:

Vasárnap d. u. az országos segítőalap közgyűlésén a gyöngyösiek indítványára elhatározták, hogy a versenydíjak összegét a budapesti Szidánits-árvának adják. A versenygyakorlatra Szarvas, Ó-Becse, Mezőtúr, Ó-Kanizsa, Nagylak, Török-Szent-Miklós, Szeged, Vác és Budapest neveztek. A versenyből az ókanizsai, szegedi és budapesti tüzoltók ki győztesekként.

Aug. 14-én hétfőn próbálták ki a tüzoltó gránátokat. Ugyanez nap volt a brassói tüzoltó egylet díszközgyűlése. D. u. 4 órakor felolvasások voltak.

A tüzoltó kongresszus ülése tegnap volt a városház közgyűlési termében. Itt osztották ki a versenydíjakat is.

Tegnap d. u. kirándultak a tüzoltók Színájába, a honnan tegnap este a vonatindulásig nem tértek vissza.

A kolozsváriak ma este térnek haza élükön dr. Lindner Gusztávval.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 16.

Szobrot

E. Kovács Gyulának.

Hadházi Sándor közgyűrmegye pénztári ellenőrének ivén adakoztak a következők:

Csiszár Gyula várm. főjegyző 1 frt, dr. Ignác István 1 frt, dr. Hegedűs Árpád 1 frt, Fekete Gyula 1 frt, Szász Károly 1 frt, Dódy 1 frt, Konez 1 frt, dr. Rohonczy Lajos 1 frt, Papp László 1 frt, Ince Emil 1 frt, Hankó Veress Károly 1 frt, Toczaer Ödön 1 frt, Farkas Károly 1 frt, Sándor Jenő 1 frt, Cs. Csiky Emánel 1 frt, Köváry Lászlóné 5 frt, Özv. Nappendruck Kálmánné 1 frt, Gross Tivadar 1 frt, Poszler Gyula 1 frt, Koleszár Sándor 1 frt, Köváry Arthur 1 frt, Domokos Antal 1 frt, dr. Weisz József 1 frt, Dunki fivére 1 frt, Dr. Büchter Ignáczné 1 forint, Jakab L. 1 frt, Krausz Géza 1 frt, Geréb Márton 1 frt, Geréb Mártonné 1 frt, Geréb Iona 1 frt, Kramer Jenő 50 kr., Gámentzy Márton 50 kr., Honighberger 20 kr., Billegán 20 kr., Vass Gyula 15 kr., Endes Péter 20 kr., X. X. 10 kr., Ruzitska Lajos 50 kr., Török Kálmán 50 kr., Bíró 50 kr., Józsi 50 kr., Szilágyi Károly 50 kr., Székely Endre 50 kr., Márk L. 20 kr., Csopla József 20 kr., Reichelt József 50 kr., Rend Aurél 10 kr., Farkas S. 20 kr., Walter Ferenczné 20 kr., Süster M. 50 kr., Lévy János 20 kr., Vass Dénes 10 kr., Soós Elemérné 25 kr., Schwartz Lipót 30 kr., Püspöki Miklós 50 kr., Rigó Árpád 50 kr., Andrásföszky Lajos 50 kr., Poszler M. 50 kr., M. G. 10 kr., Ambrus M. 10 kr., Arsztmann F. 20 kr., ifj. Pap Kálmán 30 kr., özv. B. H. M. 20 kr., Szalma Gy. 10 kr., M. 10 kr., M. F. 10 kr., K. M. 10 kr., V. M. 05 kr., R. Gusztáv 10 kr., F. Istváné 10 kr., Sz. M. 10 kr., J. A. 10 kr., Cs. S. 10 krajezár, D. György 10 krajezár, D. Csy. 50 krajezár, Nyárdy Béla 20 kr., Kastaly Jenő 20 kr., Frank 14 kr., K. D. 10 kr., K. J. 10 kr., K. K. 10 kr., F. J. 05 kr., B. M. 10 kr., J. F. 10 kr., M. F. 10 kr., T. S. 05 kr., Sz. M. 10 kr., N. M. 15 kr., T. Józsefné 10 kr.

Összesen: 47 frt 65 kr., mely összeg ideiglenesen a „Kolozsvári Gazdák Hitelszövetkezeténél” az 508 sz. betéti könyvben E. Kovács Gyula emléke czímen betétbe van helyezve a gyűjtés befejezéséig.

*

E. Kovács Gyula szobrára az adományokat elfogadja és rendeltetési helyére juttatja az „Ellenzék” szerkesztősége, *Kolozsvárt*.

*

E. Kovács Gyula szobra javára fényesen sikerült hangversenyt rendeztek folyó hó 12-én Sepsi-Szent-Györgyön. A szép multal dícsékv „műkedvelő egyesület” — melytől E. Kovács Gyula 1888-ban a ma már csaknem történelmi nevezettségűvé vált aranyserleget kapta volt, — mindent elkövetett az estély sikere érdekében. Az újonnan épült gyönyörű városi színház megtelt válogatott közönséggel. A kolozsvári színház egykori tagja Rizzi Margit Troubadour- és Ernani-ból énekelte a két nagy áriát gyönyörűen. *Szaec-vay* Sándor a debreczeni színház tagja pedig pompásan szavalta Pelőfi és Szász Károly egy-egy hatásos költeményét. Ily ezélu estély rendezésével S.-Szt.-György művelt közönsége megelőzte az összes más városokat.

— Nagy-Boldogasszony napja.

A r. kath. hitfelekezetűeknek tegnap nagy ünnepjük volt. Nagy-Boldogasszony (Mária) emlékét ünnepelték valamennyi templomban. A főistentiszteletet a kegyesrendiek templomában tartották, mely e napon évek hosszú sora óta búcsujáró helye a kolozsvári és vidéki ájtatoskodó közönségnek. A templom főoltárán elhelyezett csodatevő *Mária-kép*-hez messzeföldről elzarándokolnak a hívők. Most is főleg Szamosújvár, Deés, Torda, Kolozs, Bánffy-Hunyad városok s a szomszédos falvakból igen nagy számban jöttek Kolozsvárra. Tegnapelőtt délután ünnepélyes litániával vette kezdetét a Nagy-Boldogasszony napi búcsu. Tegnap a főistentisztelet alkalmából a kora reggeli órákban nagy tömegekben özönlött az ájtatoskodó csoportja a templom felé, mely csakhamar szorongásig megtelt, úgy, hogy egy órával a mise előtt már be sem lehetett jutni. Az istentiszteleten — mely délelőtt 10 órakor vette kezdetét — *Kozár* Ferencz, kegyesrendi házfőnök nagy papi segédlettel pontifikált. Mise után szentbeszéd tartatott. Délután ünnepies litánia fejezte be a Mária-napi egyházi ájtatoskodásokat.

— *Hercege Windisgrätz Alfréd*,

táborszernagy, a közös hadsereg főfelügyelője hétfőn az általa adott ebéd után a Központi Szállóban levő lakásán fogadta *bárá Jósika* Sámuel a felség személye körüli volt miniszter látogatását, melyet nemskóra reá

a báró lakásán viszonzott. Ezután kikocsizott a sétatérre s kíséretével és a tábornokokkal együtt a Kiozsk terrászán hallgatta a honvédenekar hangversenyét. A herceget igen kellemesen lepte meg a sétatéren észlelt nagy változás kísérete előtt több izben kifejezést adott a tetszésének. Többek között felemlítette, hogy mikor utólszor volt még Kolozsvárt a sétatéren, egy kis *viskóban* fagyaltozott (meg is mutatta a helyét), mig most egész nagyvárosias mulató helyet talált, mely igen kellemesen lepte meg. A sétatérről este felé lakására tért s a vacsorát szobájában elkölte, korán lepihent. Tegnap reggel a főtéri r. k. plébánia templomban misét hallgatott, majd rövid sétát tett. Délben 2 órakor 17 személyre ebédet adott, melyen *Probst* Emil hadtestparancsnokon kívül a helyi katonaság azon törzstisztjei voltak hivatalosak, a kik az előző napi ebédén még nem voltak jelen. Az ebédet Nagy Gábor konyhája szolgáltatta ezúttal is. Mondanunk sem kell, hogy mindennek teljes megelégedését érdemelte ki. Délután 4 órakor kikocsizott Szentlászló községébe, gróf *Mikes* Zsigmond látogatására, honnan pár óra mulva visszatérve br. Jósika Sámuel volt miniszter családjánál tett látogatást. Este korán lefeküdt. Ma reggel 8 óra után már *Nagy Gábor* „Központi” kávéházában megreggelizvén, kihajtatott a vasuti pályaházhoz, s onnan a 6 óra 11 perczkor induló gyorsvonattal elutazott *Gyulafehérvárra*. Vele ment *Probst* Emil nagyszabeni hadtestparancsnok is és több vezérkari törzstiszt. — Elutazása előtt közvetlenül tisztegett a hercegnél *Nagy* Gábor szálloda tulajdonos, a ki megköszönte, hogy vendégeiül tisztelhetette. A herceg a legteljesebb elismerésének adott kifejezést Nagy Gábor előtt, s megígérte, hogy a mikor csak Kolozsvárra jön, mindig hozzá fog szállani, mint a hol igen jól találja magát, s a legfelműsebb ellátásban részesül.

— **Erzsébet utja.** Az augusztus 17. és 19-iki szokásos világítás megváltása czímén Kolozsvárt a Fellegvár oldalán létesítendő „*Erzsébet utja*”, valamint az egy ugyanott felállítandó Erzsébet királyné mell szobra alapja javára, Fekete Gábor kir. táblai elnök, Dörgö Albert kir. tanácsos körjegyző, Dobál Antal a F. J. r. l. tisztb. főügyész, Péterfy Zsigmond igazgató, dr. Haller Károly min. tan. 5—5 frtot adományoztak a szépitő egyelet elnöke kezéhez. További adományokat az Erzsébet utja javára szerkesztőségünk is szívesen követt.

E hírrel kapcsolatban felemlítjük, hogy Erzsébet királyné nevével elnevezendő és mell szobrával ellátandó Fellegvári Erzsébet ut létesítését a városi közgyűlés előterjesztésére felsőbb helyen is jóvá hagyták. Az utlétesítére szükséges költségek társadalmi uton való egybegyűjtésére felkérte a város a szépitő egyeletet. Az egylet választmánya a mult hajgyűléséből bifolyólag a városnak azt a javaslatot tette, hogy e kegyeletes czélra fordíttassék az aug. 17. és 19-iki világítás megváltása is.

A városi szakosztályoknál e tárgyban ellen vélemény merülvén fel, a szépitő egylet elnöke a javaslatot, mely csak egyhangy elfogadás esetére volt proponálva, vissza vette. Érthetetlen tehát a kolozsvári képes hetilapnak az a képtelenül tájékozatlan és durva hangja, melylyel ez ügyet tárgyalja, igazságtalanul sértésekkel illetvén olyan egyént, a ki ez ügygel kapcsolatban okot nem szolgáltat s az erre nem méltó. A közlemény részletezésébe nem bocsátkozunk, csak megemlítjük, hogy kegyeletes és közszelőkért való munkában önzetlenül fáradozó férfiu sértéssel illetni nem dícsőség. Annál nagyobb dícsőség lesz az, ha a czikk írója maga előteremti a kegyeletes czélra szükséges összeget.

— **Magyar köztogtanára, a ki germanizál.** Emilitettük az „Ellenzék” hétfői számában, hogy a magyarországi tüzoltók körében általános visszatekzés és rossz benyomást szült az, hogy Lindner, a ki származására német születésű szebení százsz, a kolozsvári m. k. Ferencz József tud. egyetemen a közjognak nyilvános rendes tanára, németül tartotta a zászló szentelésen mondkáját, németül dikeszolt az azon a banketten, a hol 450 magyar tüzoltó volt és alig volt 20 brassói százsz, a kik különben is mind tudtak magyarul. Lindnernek, a *magyar közjog* tanárának eljárását megfjti az a körülmény, hogy két felnőtt fia, miután elvégezte *apja oldala mellett* a felsőbb iskolákat, *kilépett a magyar állam kötelekeiből* és mind a kettő *osztrák állampolgár* lett.

— **A preszákai 700 vértanu emléke.** A Preszákán lefolyt gyászünnepély alkalmából az Ellenzék Kovács Gyárfás r. k. plébános könyvéből már az ünnepélyt megelőző nap ismertette a borzasztó mézszárlás részleteit. A gyászistentiszteletéről és ünnepélyről pedig a következő nap részletes tudósítást közölt, a melyben kiemelte azt a hármónikus egytítettést, melyet az öszinte kegyelet, s az 50 év után is mélyen sajgó sebek fájt érzése keltett. E tudósításban ke-

rűlni igyekezett minden olyan vonást, mely sebeket szaggatna, s mely az ellentéteket élére állítani törekednék. Az ünnepély leírásának alap gondolata a 700 mártír sirja fölé emelt monumentum „*PAX*” jelszava volt, elsimítani az ellentéteket, hogy a kölcsönös megbecsülés és szeretet alapján erőteljesebbé, szebbé és hatalmasabbá tegyék azt, a mit 50 év előtt vadallati dühvel az értelmetlen csorda rantott és gyilkolásaival elkövetett.

A ki 50 év előtt és most látta Zalatnát, azt hihette, hogy azokból a sírokból egyenkint feljárnak a lemeszárlatok lelkei és segítenek az élőknek abban, hogy a pusztulás, a rombolás helyét megújulás, fejlődés és erősebb alkotás váltsa fel, hogy Zalatna bányaváros és vidéke a jövőben erősebb várra legyen a magyar nemzetnek, melyen az ördögök ezrei se diadalmaskodhassanak. Az „Ellenzék”-nek mindig az a törekvése, hogy a sebekre gyógyírt öntsön, hogy a vérázatlata csata síkokon építsen, hogy a szívekbe és lelkekbe megnyugvást, erőt és lelkesedést keltsen, tovább építeni és munkálkodni a magyar haza megerősítésén. Ebbeli törekvésél ezúttal is ugylátszik siker koronázta. Bizonyítják ezt az alábbi megleghangu sorok, melyeket Lukács Béla valóságos b. titkos tanácsos lapunk belmunkatársához, az erekiye-muzeum öréhez intézett.

A megleghangu levél erre vonatkozó sorai így szólnak:

Zalatna, 1899 aug. 14.

Igen tisztelt barátom!

... Nagyon köszönöm a szép, kimerítő és megható leírást a preszákai ünnepélyről.

Egész Zalatna és a vidék érdekekkel és megilletődéssel olvasta e gondos, kimerítő tudósítást. Köszönöm, mindnyájunk nevében.

Még ma sem tudok kibontakozni e megható ünnepély hatása alól.

Kész híve

Lukács Béla.

— **Az utcák burkolása.** A városi tanács ma tudomásunkra hozta, hogy a törvényhatósági bizottság folyó évi Julius hó 14-én 276 sz. a. hozott határozatával elfogadta az utcák szekérutjainak a kövezésére vonatkozólag a kisbeseb gránitköbányák ajánlatát, továbbá elrendelte, hogy kísérlétképen a Belközép-utca szekérutja ugyanevezetkeramitburkolattal láttassék el. Ez a határozat, valamint az annak alapján a magyar keramiai gyárral kötött szerződés a városháznál (Főter 2. szám emelet 3. ajtó.) az 1886:XXI. t. cz. 7. és 8. §-a értelmében a mai napon közzéemlére tetetett, a hol azt mindenki megtekintheti és lemásolhatja.

— **Munkácsy Mihályné megemlékezése a zalatnai vértanukról.** Munkácsy Mihályné beteg férje mellett is figyelemmel kíséri a magyarországi eseményeket. A Preszákán a 700 magyar vértanu sirja felett tartott gyászistentisztelet alkalmából megemlékező sorokat küldött Lukács Béla volt miniszterhez Luxemburgból. Megható *Fabricsius* Hugó pénzügyigazgató helyettes levele is, a ki az ünnepély napján a következőket írja:

„Én is, mint trauenfelsi Kimerle Anna fia, a zalatnai halottak között, a családjához tartozott 25 személyt gyászolok. Családunk ez alkalommal *ki lett írva*, édesanyám kivételével, a ki csodamódon megmenekült. Ezen szomorú ünnepélynél lelkileg én is ott vagyok és el nem mulaszthatom, hogy azon nemes emberbaráti szeretetről tanuskodó tényeért, leghálásabb köszönetemet ne nyilvánítsam.”

Számosan emlékeztek meg ezen kívül Lukács Bélához írt levelekben azok, a kiknek a preszákai sírokbán halottjaik vannak, de el nem mehettek a gyász isteni tiszteletre. Lukács Béláról, kinek szülőit és őt testvérét ölték meg, a ki tehát legtöbbet vesztett, marosvásárhelyi választó polgárai is szépen emlékeztek meg. *László* Benedek számos választó polgár nevében táviratilag fejezte ki hazafias részvétét.

— **Czipészek kongresszusa.** A városház nagytérmeben tegnap d. e. folytatták a Kolozsvárra összegyűlt czipészek a hétfőn megkezdett kongresszust.

A vásárgyeket Turzó Pál szabadkai előadó ismertette. Határozatba ment, hogy az illetékes fórumoknál a vásárokon a helyfoglalás olyképpen rendeztessék, hogy ott a czipészeknek helyük legyen s azt veszekedés nélkül bírassák.

A hitelszövetkezeti ügyeknél a kongresszusnak aggodalmai vannak az állami hitelszövetkezetekkel szemben s azért ezektől függetlenül való szövetkezést tartának előnyösebbnek.

Az üléses munka és kontárkodás ügyét Krazsof József adta elé. Sérelmet látnak u. is abban az iparra nézvo, hogy egyes iparosok iparjog váltása nélkül nagyobb iparosoktól munkákat vállalhatnak, azokközben kontárkodnak is. Ennek megszüntetése érdekében lépéseket fognak tenni.

A fegyencz ipar tökre teszi a czipészek existenciáját, ott, a hol fogházak vannak. Mindenki fogházi lábbelit vesz, mert az

adozó polgárok kegyerén tartott fegyvereket olcsón tudnak dolgozni. Elnökség oda hat hogy a kormány ezentul csak gyermek játékokat készíttessen a babokkal.

A czipész szövetséget megalapítottanak jelentik ki és a legközelebbi kongresszusokat Szegeden fogják tartani.

Ez ügyet Hegedűs Ferencz adta elő.

Miután a mestereknél az inasok a szabászatban rajzban stb. megfelelő kiképzést nem nyernek, elhaláztatták, hogy egy országos czipész iskola létesítésére kezdeményezők lépéseket tessenek.

A kongresszuson ez ügyet Both József adta elő. Ez iskolában a szakrajz, mintázás, szabászat lenne tüzeten tanítandó.

A külföldről behurczolt lábbelik elterjedésének megakadályozása élénk tárgyalásra szolgáltatott okot. Szemes Izidor, Agulár Dávid adták elő az ügyet.

A czelnak némi megközelítést látnak abban, ha kimondatnék, hogy csak szakképzett üzletemberek árulhatnak czipőt. Manapság minden madzag kereskedésben vehetnek rongy czipőket is.

Az iparosok általános nyugdíjüggyével, melyet Illyés István adott elő, véget ért a kongresszus.

A tagok számszerint mintegy 160-on a tegnap délutánt a sétatérén s a Herczegoványban töltötték.

Egy nagy része meghallgatta Bodh József szakelőadását, a melyet a szabászatról a technológiai iparmuzeumban tartott.

Egy nagy része tegnap délután elutazott, a másik része pedig kiment a kolozsvári társakkal a kolozsi fürdőre.

— **A magyar unitárius egyház az ujászervezés küszöbén.** A magyarországi egyetemes unitárius egyháznak nevezetes zsinata nyílik meg nehány nap múlva Székely-Keresztúron. Ezen a zsinaton tárgyalják le az új egyházi törvényt, a mely a magyar unitáriusok egyházi szervezetét nagy változásoknak veti alá s a mely a tervezet szerint 1900. január 1-én fog életbe lépni. Már kezdetben öt részre osztották az egyházköröket s négy évenként egyszer tartanak zsinatot más-más egyházkörben. Így minden egyházkörben husz év alatt egyszer van zsinat és pedig az egyházkörnek más mai legnépesebb egyházközségében, mert kisebb egyházközség nem tudná befogaeni az odaözönlő s tapasztalat szerint 700—1000 főre menő zsinati vendégseregét, a melynek nemcsak elszállásolásáról, de élelmezéséről is az illető egyházközség szokott a maga költségén gondoskodni. Száz év előtt volt az egyház legnevezetesebb zsinata ugyanezek itt. Akkor is oly nagy munkálatok és reformok előtt álltak az unitáriusok, mint most, a mikor az új egyházi törvényt akarják életbe léptetni.

— **Megkezdődött a vadászat.** A törvény rendelkezéseinek megfelelően tegnap vette kezdetét Kolozsvárt is a nyulakra való vadászat. A város vadászai már az első napon nagy számban vonultak ki az egyes vadászterületekre s egész napon át élénken folyt mindenfelé a vadászat, úgy a városhoz, mint a szomszédos községekhez tartozó vadászterületeken. Az első napi vadászat hír szerint igen jó eredményt járt, a mennyiben Nimród ivadékai gazdag zsákmánnyal tértek vissza. A nyulak körében általános a rémület.

— **Nyugalomba vonult törvényszéki elnök.** Szőke Bálint, a zilahi kir. törvényszék elnöke nyugalomba megy. A hivatalos lap hétfői száma közli, hogy a király a nyugalomba vonulást megengedte és egyzersmind a volt elnök érdemei elismerésül neki a vaskoronarend III. oszt. lovagkeresztjét adományozta.

— **Visszatért szociálista.** Schvarecz Miksa, a kit szociális üzemlei miatt Kolozsvár területéről kiutasítottak, tegnap reggel Kolozsvárra ismét visszatért. Schvarecz Miksa szociálista itt léte alatt az erdélyi oláh agitátorokat igyekezett levelezés útján a szocializmus ügyének megnyerni s Kolozsvárt egy szociális oláh lapot indítani. Törekvése azonban hajótörést szenvedett, mert az oláhok nem voltak hajlandók a dologba bele menni. Schvarecz Miksát a rendőrség tegnap d. e. letartóztatta és ma visszatolonczolják illetőségi helyére. Téves a budapesti lapoknak a szociálisták által beküldött ama hire, mintha a belügyminiszter a Schvarecz kiutasítását fel függesztette volna.

— **Októdt tiszt a csendőrségnél.** Sebesta Ottókar csendőrségi főhadnagy, Sebesta Jakab kolozsvári derék polgártársunk tehetséges és jeles fia a csendőrségnél szép kintüntetésben részesült. Sebesta főhadnagytól vidéki, kecskeméti állomásáról bevezényelték a fővárosba mint második segédtséget. Ujabbban pedig mint ilyen, jeles képességeinél fogva kinevezték októdt tiszté. A rokonszenves megjelenésű derék fiatal csendőrtiszt szép haladása széles körben okoz őszinte örömet.

— **Eljegyzés.** Hirschfeld György, tevékeny és fiatal kolozsvári kereskedő, e hó 14-én tartotta eljegyzését Pusztá-Monostoron (Szolnok-megye) Ajtich Horváth Margit kisleányával, Ajtich Horváth József ottani

nagybírtokos és neje Bessenyei Szabó Róza urnő leányával. Az eljegyzés, melyen Kolozsvárol özv. Hirschfeld Györgyné urnő, a vőlegény édes anyja is jelen volt, szűk családi körben folyt le. Az ifjú párt ez alkalomból Kolozsvárról a rokonok és jó barátok táviratilag üdvözölték.

— **Disznótolvaj.** Ösz Ferencz 24 éves palatkai lakos, lopás miatt fogságot szenvedett egyén, kinek apját a külmagyar utcai határban tavaly megölték, lopást követett el. Szamosujvárt ökröket lopott, Kolozsvárt pedig, Pungutz disznókereskedőtől 17 drb. sertést lopott el. A sertéstolvajt Szabó József alkaptány kézre kerítette, 600 frt pénzt még találtak nála az ellopott sertések árából.

— **Szell Kálmán beteg.** Megbízható forrásból nyert értesülésünk szerint Szell Kálmán miniszterelnök rátoái birtokán ischiasban megbetegedett és az ágyat kénytelen őrizni. A miniszterelnök a király születésnapján, augusztus 18-án, betegsége miatt, nem vehet részt a Mátyás-templomban tartandó hálaadó istentiszteleten és képviselőtében a kabinet egyik tagja fog ott megjelenni.

— **Zene Marosujvart.** A marosujvári fürdőn mindennap egy bányamunkásokból álló zenekar játszik. Alkalmunk volt ezt a zenekart hallani, s nem mulaszthatjuk el, hogy elismerőleg ne szóljunk róla. Ez a zenekar nagyon jól és élvezhetően játszik, pedig csupa bányamunkásokból áll. Becsüljük bennük a törekvést, hogy annyira vitték. Egy megjegyzést azonban nem mulaszthatunk el. A tegnapi hangversenyen például egyetlen magyar darab sem volt. Ez hiba. Ajánljuk Rák karmesternek: hozza helyre ezt a hibát.

— **Nincs koozi Marosujvart!** Dehogy nincs. Van elég. De mit ér a koozi, ha nem jön ki az állomásra a vendégek elé. A fürdőigazgatóság erre azt fogja mondani: lehetetlen, mindig szokott lenni. Pedig a mit a czimben monduk tiszta igaz. Tegnap reggel egyik munkatársunk járt így és vele együtt egy csomó vendég, kiket reggel 8 órakor egy bakter fogadott a marosujvári állomáson és megmutatta, hogy erre tessék begyalogolni. Hát bizony ilyen nembánomással nem lehet fürdőt fejleszteni s ezt jó lesz megjegyezni a fürdőigazgatóságnak is.

— **Aratás után.** Az a jelentés, melyet a földmivélsügyi minisztérium ma az aratás eredményéről, illetőleg a vetések állásáról kiadott, módfelett örvendetes hírt közöl: azt tudniillik, hogy az aratás jobban sikerült a várakozásnál. A hivatalos becslés, akármilyen gondos volt is, nem állapíthatta meg egészen pontosan a terméseredményt; most azonban a próbacséplések alapján végleges adatokkal mutatkozik az eredmény, mely jobb a t valynál és a kétfelvételnél, a július v g én közzétett becslést pedig közel egy millió métermátszával felülmúlja.

— **Petőfi haja.** Érdekes Petőfi-ereklyét őriz Szatmáron — mint onnan írják, egy 73 éves szegény öreg asszony, aki 1847-ben Petőfinak Szatmáron tartózkodása alatt takarítóje volt. Petőfi haj birtokában van az öreg asszony, melyet nemzeti színnal szalaggal őriz nagy kegyelettel. Állítása szerint midőn Petőfit a lakásán borbélya megnyírta, a a szoba takarításánál a padlóról felsepért hajcsomók közül kötötte magának az ereklét.

— **Ellopott haditervek.** Szenzációs eseményről ad hírt bécsi tudósítónk. Arról van szó, hogy Mosetlik Agoston, a vasuti minisztérium egy volt alkalmazottja, ellopott azokat az iratokat, a melyek az államvasutaknak a csapatszállításra vonatkozó reformjáról szólnak. Mosetlik az idegen okiratokat egy idegen hatalom kezébe játszotta. Árulásában azt hiszik, hogy többen segítettek neki. Mosetlikot letartóztatták. Kivüle még Pribitzer volt vezérkari titkár is letartóztatták, mivel gyakran látták együtt Przydorowsky Szaniszlóval, az államvasutak tisztviselőjével, a ki a vizsgálat eddigi adatai szerint Mosetlikot rábirta a lopásra. Przydorowskyt még a most esztendőben nyugdíjazták és Februárban Brüsszelbe ment, a hova még elküldték a június hónapra járó nyugdíját. Juliusban azonban eltűnt Brüsszelből és nem tudják, hol tartózkodik. Az ellopott iratok fölötté fontosak voltak, mert az államvasutak legutóbb úgy szervezték a csapatszállítást, hogy a vonatok szükség esetén a bécsi közúti vasutakon is közlekedhessenek.

— **Magyar munkások nyomora Romániában.** A hivatalos Wiener Zeitung jelenti, hogy a romániai rossz aratók következtében, a romániai kormány kénytelen a parasztság nyomorát minél gyorsabban anyagi támogatással enyhíteni, amiért is elrendelték, hogy a szükséges munkák végzésére helyőldieket alkalmazzanak és az idegen munkásokat bocsássák el. Ez az intézkedés a Romániában élő osztrák és magyar munkásokra érzékeny visszahatást gyakorolt, Sokan a konzulátusokhoz fordultak támogatásért és államköltészen való használatlításért. Minthogy a vázolt viszonyok nem igen fognak egyhamar javulni, osztrák

és magyar munkások egy éven belül Romániában aligha remélhetik, hogy keresetre tesznek szert.

— **Baros Gábor emléke.** A néhai vasminiszter emlékét a kereskedelmi minisztériumban is meg fogják örökíteni és pedig nem a sablonos, többé-kevésbé művészi arc képpel, hanem plasztikailag. Egy reáliszerű kép fogja ábrázolni Baross Gábor képását mellszobor formájában. A reliefből egészen kiemelkedő mellszobor mögött a ipar, kereskedelem és a közlekedés szimbolikus csoportja látható. A dombormű márványból fog készülni és tüglyfakereket vesz körül. Az emlék mintájának elkészítésével már régebben megbízták Szárnovszky szobrászt, aki el is készítette azt és be is mutatta megbiózáinak.

— **A magyarországi kereskedelmi és iparkamarák kongresszusán,** melyet e hó 23-án és 24-én Nagyváradon tartanak, a kereskedelmi minisztert Szerényi József miniszteri tanácsos fogja képviselni. A kongresszus többek közt tanácskozi fog a következőkről: a katonai szállítások biztosítása a kispár részére. A kis ipar helyzetének javítása. A jelenkori hazai gyáralapítók bírálata. Miképen lehet hazai iparunkat Ausztriával közös vámtérlet mellett fejleszteni. A zálogházi intézmény államosítása. A kongresszuson a kamarai összes tagok mind részt vehetnek.

— **Iparosok ált. szövetkezete.** A szövetkezeti ügy nagyon szépen halad előre. Az elkészített szabályok átdolgozásán dr. Várady Aurél ügyvéd dolgozik. Az ő kiváló jogi ismerete, alapos körültekintése garancia arra, hogy a szabályzat a gyakorlati élet s a törvényes követelményeknek megfelelően lesz megszerkesztve. A szövetkezet még ez idei ősz folyamán megalakul.

— **Gyilkosság miszés közben.** Borzalmas tragédia játszódott le a mult héten az olaszországi Rigolo község templomában. Bucsu volt a közönségben és az ünnepi misénél don Luigi Bella, a szomszédos Gullo község plébánosa is segédkezett. Ez éppen e szerkesztéshez akart lépni mikor egyszerre csak a hívők közül mellé ugrott egy Giovanni Santinelli nevű palulei paraszt és törrel leszurta. A pap lerogyott és kiomló vére pirosra festette a fehér márványlépcsőt. Mikorra felemelkedtek, már halott volt. A gyilkosnak sikerült a nagy riadalomban elmenekülnie és a csendőrség még mindig nem tudta kézrekeríteni. Hogy miért ölte meg a szelid lelkű papot, senki sem sejtí.

— **A pestis Európában.** Tegnapelőtti számunkban jelentettük, hogy a pestist behurczolták Európába, Oportóba, Portugáliá nagy kikötő-városába. Hivatalosan egy ember megbetegedését jelentették. Most, két napra e hír után, azt táviratozzák Lisszabonból, hogy Oportóban már harmincznyolczan betegedtek meg pestisben s kilencz beteg meghalt. A veszedelem ellen magában Oportóban sem tudnak védekezni s az európai országoknak legnagyobb vigyázatosságára lesz szükség, hogy a járvány terjedésének gátat vessenek.

— **Magyar emlék külföldön.** Örömmel kell tudomásul vennünk mindazt, mi külföldön a magyarság érvényét hirdeti, örömmel legkiált, ha idegenben elismerést vívhat ki valamely művészi alkotásunk, mely egyuttal a magyar népek története, nagy idői és férfiai iránt való kegyeletét ábrázolja. Előkelő magyar mesterek megfestették a szabadságharcz egy győzelmes csatáját óriási vásznon panorámának, de annyi ambícióval, olyan lelkesedéssel, hogy műyük eltt minden más panorámának nevezett körképtől. A kép főalakjai Petőfi és Bem. Általok van megtestesítve a világszabadság eszmjének keretében, melynek mindketten oly hősi hívei voltak, a magyar szabadságharcz eszmjé. E kép most, melyet a főváros minden lakója, a fővárosban megfordult minden idegen és vidéki sietett megnézni, külföldre megy Varsóba. Az oroszokhoz megy a kép, mely a magyar szabadságharcz honvédeknek győzelmet hirdet az osztrák-orosz szövetségesek felett. Hirdetni fogja ott is, hogy erősen el bennünk a felszabadja mult hősi küzdelem emléke, a kegyelet annak harcosai iránt, de hirdetni fogja egyben a magyar művészetet is, mely ily roppant vásznon is, bár rendeltetésénél fogva elsőbbsen is a panoráma effektusra kellett ügyelni, ilyen művészi alkotott. Örömmel vesszük tudomásul, hogy e kép épen Oroszországba megy, de dicserettel kell megemlékeznünk a körképtársaság ama elhatározásáról is, hogy mielőtt a képet kivinné, mindenkinek, a ki meg nem látta — s ez főkép a vidékieknek szól, kik ez időtájt járnak a legtokebbben a fővárosban — a legkönnyebben hozzáférhetővé tette a képet azzal, hogy bélepődjait a bizony drága 50 kről leszállította 20 kúra.

— **Fürdőkről.** A fürdők látogatottsága ez idő szerint Tátra-Füreden 1089, Korytácán 996, Barlangligeten 1724, a budai Erzsébet-sósfürdőn 619, Tátra-Lonniezon 338, Lipiken 1833, Herkulesfürdőn 5950, Bátfán 2613, Alsó-Tátrafüreden 549, Marosujvart aug. 6-ig az állandó fürdővendégek száma 389, az ideigleneseké 901.

— **Kiadó szállás.** Bel-magyar utca 47 sz. a egy földszinti utcazi lakás kiadó. E lakás 4 nagy és egy kisebb szobából, két fürdőből, két előszobából és mellékhelyiségek ből áll. Az udvaron kiskert is van. A konyhában vízvezeték. Ára vízdíjjal és szemétki-hordási adóval összesen 650 frt.

— **A felvinczi Casinó egylet** 8 frt 40 krt költödt be a Petőfi-ház javára, mintegy általuk rendezett mulatság tiszta jövedelmét. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Dr. Ákózt Antal** operateur, fogorvos hazaérkezett és orvosi gyakorlatát megkezdete.

— **Nevelőnek, vagy instructornak** ajánlkozik egy bölcsészettan hallgató helybeli családhoz. Címe kiadóhivatalunkban.

— **Kiadó szállás.** Görögtemplom-utca 1. szám alatt, október elsejétől egy külön telek, kerttel, 5 szoba, 2 konyha 2 vízvezetékkel kiadó. Értekezhetni a kiadandó helyen.

Tanügy.

A szamosujvári m. kir. állami főgymnasium I—VIII. osztályai ba az 1899—1900. tanévre szóló beiratások f. évi szeptember hó három első napján eszközöltetnek.

Ki akar cserélni?!

Melyik erdélyi állami polgáiskolai tanár (nyelvész s okl. zenész, éneket, hegedűt s zongorát is tud tanítani) óhajtana kismartoni (sopronmegyei) kollégájával állomást cserélni?

Kismarton szab. kir. város, gyönyörű szép fekvéssel, kellenes kiránduló s üdülő helylyel: polgáiskolája már a következő tanévben hét osztályu lehet! Szíves megkeresések —y—y Kismartonban" czímen kéretnek.

Jótekonyság.

Az „Economul“ részvénytársaság a Jótekonny Nőegyletnek 15 forintot adományozott, mely összegért ez uton mond köszönetet az említett egyesület.

*

Adomány. Az „Economul“ hitelint. és takrkt. igazgatósága a siketnémák kolozsvári orsz. intézete javára 20 frt adományt küldött. Az adományért fogadja ezuton is a felügyelőbizottság hálás köszönetét.

Gyászrovat.

Tauffer Endre halála. Özv. Tauffer Józsefné urnőt és családját újabb érzékeny csapás sújtotta. Fia Endre, a Hermanetzi papír gyár budapesti raktárának tisztviselője, — mint részvétellel értesülünk — e hó 12-ik napján Budapesten föbe lötte magát. A haláleset — mely egészen váratlanul jött — az előkelő családnak számos tisztelőjét érintette fájdalmasan, eltekintve a rokonok nagy körétől, a kiket az újabb gyász eset mélyen lesújtott. A részvét Kolozsvár körében általános, s a sokat sújtott családnál számosan is adtak kifejezést mély részvétüket. A jobb sorsra érdemes ifjú férfi hulláját tegnap szállították Kolozsvárra s ma délelőtti 11 órakor a vasúti pályaudvarról nagy részvét mellett kísérték ki a temetőbe, a hol a családi sírholtba helyezték örök nyugalomra. Az egyházi szertartást Bíró Béla apátplébános szokott segédlettel végezte.

Kedves Endre fiamnak, — Mama. Szeretett Endre öcsémnek, — Géza. Szeretett Endre bátyámnak, — Dezső és Béla.

Az elhunyt ravatalára a következők helyeztek koszorukat:

Felejtethen jó Endre testvérünknek. — Leontin és Katalin.

Kedves jó bátyámnak. — Margit és Irma.

Szeretett testvérnek és sógornak. — Ilika és Jani.

Édes Endrének! Isten veled, soha el nem felejt a Burghard család.

Tauffer Endrének — Kartársai.

Tauffer Endrének. — A cs. és kir. szabad, Hermanetzi papírgyár-raktár.

A halálesetről a következő családi gyászjelentést adták ki:

Özv. Tauffer Józsefné, sz. Almánfalvi Nemessányi Katalin a saját, valamint gyermekei: Tauffer Géza, Tauffer Leontin özv. Andrasovszki Edéné és gyermekei: Tauffer Ilika és Ferje dr. Benel János és gyermekeik Tauffer Katalin özv. Sombori Andrásné és gyermekei Tauffer Dezső, Tauffer Margit özv. Tamásy Péterné s gyermeke Tauffer Béla, továbbá a nagyszámu rokonság nevében mélyen megzomorodott szívvel jelenti, hogy felejtethen fia, illetőleg a szerető jó testvér, sógor, nagybátya s rokon Tauffer Endre a cs. és kir. szab. hermanetzi papírgyár-raktár tisztviselője életének 37-ik évében f. hó 12-én d. e. Budapeten hirtelen meghalt.

Nyugodjék békében!

*

Báró Széplaki Petricevich-Horváth Kálmán cs. és kir. kamarás és neje gróf Adorjáni és Keresztvási Csáky Katalin a maguk gyermekeik: Melania, Hortensia, Katalin, Eszter, Antonia és Ferencz, továbbá gróf Adorjáni és Keresztvási Csáky Györgyné mint nagyanya, valamint a közelebbi és távolabbi rokonok nevében szomorodott szívvel jelenti, hogy szeretett leányuk, a jó testvér unoka és rokon báró Széplaki Petricevich-Horváth Biri életének 12-ik évében, 1899. aug. 15-ik napján délelőtti 11 órakor hosszas szenvedés után megszűnt élni. A jó Isten örömtől, gyönyörűségül adá a családnak, most visszahívá magához az angyalok körébe, a honnan elküldé. Magtörtént. Megnyugszunk akarataiban. Áldott legyen emléke! Hílt te-metei 1899. aug. 17-ik napján délután 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint Felső-Zsukon a családi sírkertben elhelyeztetni. Felső-Zsuk, 1899. aug. 15-én.

Közönség köréből.

Közönség nyilatkozása. Tiszteltetés Lőrinczy Gábor m. kálányi ev. ref. lelkész urtól a székü tüz károsultak felségelyezésére 37 frt 60 kr. könyöradamányt kaptunk. Ezen összeghez hozzá járultak: Gaál Gyula 20 frt, Gaál Elek 5 frt, özv. Mohai Károlyné 5 frt, Gaál Károly 2 frt, idős. Komis Lajos 1 frt 50 kr, Tolán Viktor 1

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ táviratai, telefon tudósításai és stírgöny-levelei.)

A király utazása.

Ischl, aug. 16.

Ő Felségét tegnap délelőtt Cholo-niawszky gr. főudvarmester fogadta. Délután 4 órakor ő Felsége Paar gróf főhadsegéddel Gmundenbe utazott a dán király, a württembergi, valamint a cum-berlandi herczeg látogatására.

Este 7 óra 15 perczkor visszautazott Ischlbe.

Vértanuk emléke.

Arad, aug. 16.

Az október 6-iki ünnepély rendezésére kiküldött bizottság Salacz Gyula polgármester elnökle alatt ülés tartott és az ünnepély programját megállapította. Az ünnepély a templomban, a vértanu szobornál és a kivégzési helyen folyik le. A templomban a színészek és műkedvelők fognak énekelni. — Délben az agghonvédeket vendégelik meg.

Sztrájk.

Kladno, aug. 16.

A munkások megint mozgolódnak. Az Adalbert-tárna és a Poldi-kohó munkásai közül 368 abbahagyta a munkát. Ma reggel 5 órakor egy 300 főnyi tömeg föl akarta tartóztatni a munkába menő munkásokat, de a csendőrség közbelépett és megghusította ter-vüket. Minthogy attól tartanak, hogy ez az újabb sztrájk nagyobb terjedelmű lesz, a csendőrséget husz emberrel szaporítják.

Német veteránok Chicagóban.

New-York, aug. 16.

Chicagóban tegnap német veterán ünnep volt, a melyhen 2000 volt német harcos és azonkívül közel 100,000 német polgár vett részt. Mumm dr. német követ táviratilag értesítette az ünnepüket, hogy a német császár a veterán-szövetségnek zászlót ajándékozott, a mely évenként sorban átadandó a szövetséghez tartozó összes egyesületeknek.

Transzvál.

London, aug. 16.

A lapok a következő johannesburgi táviratott közlik: Krüger elnök a végrehajtótanács hozzájárulásával hivatalosan értesítette az angol kormányt, hogy hajlandó elfogadni az új választótörvény közös megvizsgálására vonatkozó javaslatot, föltéve, hogy a dél-afrikai köztársaság függetlensége érintetlen marad.

Elfogatások.

Páris, aug. 17.

A Guerin ellen kiadott elfogatási parancs óta, a rendőrség azt az utasítást vette, mindenkit elfogni, a ki megkísérlel Guerinhez közeledni. Tegnap három elvtárs akart behatolni, a kiket a rendőrség letartóztatott.

Labori állapot.

Rennes, aug. 16.

Labori nagy fájdalmat érez, az elmúlt éjszakát álmatlanul töltötte, de láza nem volt. Tegnap előtt óta nem adtak ki orvosi jelentést. Noha a sebesült állapota nem fordult rosszabbra, az orvosok mégis aggódnak érte. A merénylőnek meg nem akadtak nyomára.

A Dreyfus-pör.

Rennes, aug. 16.

Labori jobban van.

A mai tárgyaláson Demange előterjesztést tett a tárgyalás elhalasztására, de a katonai törvények értelmében a kérelmet visszautasították.

Az utcaza meg van szállva katonasággal.

Guerinhez, Lasics képviselő rábeszéléssel ment, hogy adja meg magát.

Guerin feltétele hírszerint az, hogy ne kísérjék fogolyként az utcán végig.

Lasics jelentést tett erről Waldeck-Roussaunak.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölő szerkesztő és lapfajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

sz. 25—899 bmb.

746. 1—1.

Árverési hirdetemény.

A kolozsavári kir. Járásbírósnak VII. 1005/1—1899 számú végzése folytán az özv. Köhn Jakabné csödtömegehez tartozó s a csödtelár 1—2148 tételei alatt felvett és 3035 frt 11 kr-ra becsült árucikk, üzleti felszerelések egy tömegben való elárverezése elrendeltetvén, annak irodámban (Jókai-u. 16. sz.) leendő fogantatásáig a határnapul **1899 augusztus hó 30-ik napjának d. e. 9 óráját** tűztem ki.

A bíróságilag jóváhagyott árverési feltételek irodámban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsavart, 1899 augusztus 14.

Dorgó Albert,
kir. közjegyző.

A Homoródi borviznek

mely a legkellemesebben üdítő, vértképző, erősítő gyógy és élvezeti ivóvíz, s így minden családban, háztartásban üdvös, s ocsó léven, mondhatni nélkülözhetlenné válik: Kolozsavára, Brassó, Nagy-Szeben, Maros-Vásárhely, Torda, Nagy-Enyed, Gyulafehérvárra- és Segesvárra naponkénti, az egyes előfizetőknek házához leendő **szállítására vállalkozó kerestetik** minden egyes város részére külön-külön.

A Homoródi borviz 2 literes kausuk-csattos (dugós) üvegekben és 3—4 literes kökorsókban szállítatik s vállalkozó által a vasutnál veendő át. A kökorsókban dugaszolva és leszurkozva, később azok is csattos kausuk dugóval szállítatnak.

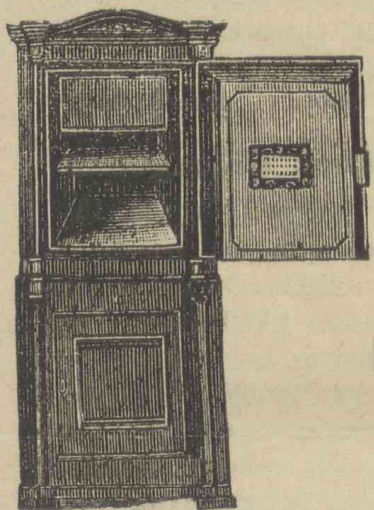
Főkellékek: hely és személyi ismeretek, összeköttetések, hűvös pincék, fogatok, a melyekkel a víz az előfizetőknek házaikhoz, kereskedőkhez szállítatik.

A víznek ára a lehető legolcsóbb lesz s így Kolozsavart legfennebb, — mi természetesen az elfogyasztandó mennyiségtől függ — egy 2 literes üveggel 12 kr., más városokban 6—8—10 kr. Egy 3—4 literes kökorsóval Kolozsavart 16 kr., másutt 8—10—12 kr. — hogyha — lesz.

Kik naponként meghatározott számú üvegekkel, kökorsóval elvisznek, előnyben részesülnek.

Kereskedők, kik csak üzleti helyiségekben akarják eladni, forduljanak alólrthoz.

Vállalkozni akarók közöljék feltételeiket, mennyiért vállalják üvegenként, kőrsóként a házakhoz a szállítást s esetleg mily szállítási módozat vállának városunkban be s esetleg más terveiket és feltételeiket sürgősen, referenciákkal Nagy-Solymosi **Koncz Ármán** gyógyszerészhez, mint az összes homoródi források bérletjével **Sz. Udvarhelyt.** 739. 3—3.

REMÉNYIK VIKTOR

vaskereskedés

—) KOLOZSVÁRT. (—)

Községek és közigazgatási hatóságok részére

es. és kir. szabad. hazai gyártmányu

tűz és betörésmentes

pénzszekrényekből és Casszákból

nagy választéku raktárt tart.

— Árjegyzékek kíváratra díjmentesen küldetnek. —
737. 2—12**Dunky fivérek**

cs. és kir. udvari fényképészek.

Kitüntetve: **Londen, Páris és más kiállításokon** dísz-ol-levelekkel, aranyérmekkel és érdemkeresztekkel.

Műtermek vannak:

Kolozsavart,
Főter 10.**Miskolcz,**
Városháztér 6. sz.**Debrecen.**

Levételek eszközöltetnek: Minden hóban egyszer előre hirdett napokon.

Elvállalunk mindenféle fényképezési munkákat, színes Platin, porcellán és üveg (ablakdísz) képeket, csoportok, épületek, tájképek, tervrajzok stb. levételeit. — Nagyításokat bármely új vagy régi fényképről egész életnagyságig állítunk székelt tiszta és művészi kivitelben. 585. 8—10.

A NAGY KRACH!!

New-York és Londonban nem kímélték meg az európai szárazföldet sem és azért egy nagy ezüstáruházzal indítva érezték magát, hogy az egész készletet csak a munkaerő egy kis kárpótlása ellenében eladja. Én felvagyok hatalmasra ezen megbízást teljesíteni, miért is csupán **6 frt 60 kr-ért** küldöm a következő tárgyakat:

- 6 darab finomabb asztali kőst, val. angol pengével,
- 6 darab amerikai szab. ezüst vellt, egy drbból,
- 6 darab amerikai szab. ezüst evőkanalat,
- 11 darab amerikai szab. ezüst kávékanalat,
- 1 darab amerikai szab. ezüst levesterőt,
- 1 darab amerikai szab. ezüst tejmerőt,
- 2 darab amerikai szab. ezüst tojás-serleget,
- 6 darab angol Viktória-tálcazt,
- 2 darab igen hatásos gyertyatartót,
- 1 darab teaszűrőt,
- 1 darab finom csukorszorót,

44 darab összesen csak **6 frt 60 kr.**

Ezen 44 tárgy előbb 40 frtba került és most csak **6 frt 60 kr.** minimális áron kapható. Hozzá tisztító por 10 kr. Az amerikai szabad. ezüst egy kívül-belül fehér fém, mely ezüst színet 25 esztendeig is megtartja, a miért jótállók. Annak bizonyosságául, hogy ezen hirdetés

■ **nem csalás** ■

kötelezem magamat bárkinek, kinek az áru nem tetszik a pénzt visszaadni. Senki se mulassza el ezt a kedvező alkalmat, hogy ezen díszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörű

nász- és alkalmi ajándék,

továbbá minden jobb háztartásba kiválóan alkalmas.

Egyedül csak

HIRSCHBERG A.-nál

a szabadalmazott amerikai ezüstgyárak kivélti áruházában kapható.

Bécs, II., Rembrandt-strasse 19/K. Telefon 7114.

Szétküldés utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Valódi csak az oldalt látható védjeggyel (egészíró fém.)

Kivonat az elismerő levelek ezreiből:

„Megkaptam a küldeményt és megvagyok elégedve, kérek újabb egy küldeményt 6 frt 60 kr-ért. — Kolozsavart, Bánffy báróné.

A küldeményt megkaptam, nagyon megfelel. Gaád, 1898 szept. Chotek-G. C. grné.

A készletet megkaptam, igen megvagyok elégedve, kérek nagyobb küldeményt. — Budapest, II. Fő-utca 7. Paikerl Alois dr. cs. és kir. katoná-orvos stb. stb.”

ELADÓ VAGY KIADO

Óvár, Bástya-utca 8. sz. alatt a kereskedelmi akadémiával átellenben levő **HÁZ** a Szamosig rugó nagy telekkel.

Továbbá a **kőkeret-utczában** levő **2. számú ház, bolthelyiséggel.**

Értekezhetni: **Molnár Lajos**sal, külmagyar-utca 58. szám, vagy **Pánkótzki Ferenc**szel M. Újvárt.

Legnagyobb kályha raktár.

Legnagyobb kályha raktár.

Ugy minőségben, mint szépség t -
kintetében összehasonlíthatlanok

Kozel F. József

4 7.16 32 féle czég

Kolozsavart, **Union- régi**
belmonostor-utca) **7. sz.****Hires kályha kemenczéi.**

Asztal és disz-kandallók,
továbbá **porcellán, majo-**
lika és 6-német kályhák,
takarék tűzhelyek, fürdő
kádak, kemenczefal bur-
kolatok stb.

Minden e szakmába vágó munká-
latok saját szerelők által csiro-
san és jótállás mellett eszközöl-
tettek.

**Erdély legnagyobb kályha-
raktára.**

Telefon 398. szám.

Legajánlhatóbb kályha raktár.■ **Egy kilogramm 60 krajczár!** ■

Egy kilogramm 60 krajczár.

Kitünő csemege szálló

kapható

Özv. Ifj. Pere Istvánné

fűszer-üzletében

Wesselényi Miklós-utca 29. szám.

738. 3—3.

■ **Egy kilogramm 60 krajczár!** ■

Egy kilogramm 60 krajczár.

SOLYMOSY ÉS TÁRSA BETÉTI-TÁRSASÁG

gépgyár- és vasöntőde Kolozsavart.

Telephon 186.

Sürg. nyeczim: Solymosy-gépgyár.

Készít legújanyosabb áron és legpontosabb kivitelben a mai legmodernebb igényeknek teljesen megfelelő: álló és fekvő **gőzgépeket** a legújabb és legkisebb káros térrel működő dugattyus vezérművel; gőz- és szíjhajtású **szivattyukat, sajtókat,**

teljes szeszgyári-, malom és téglagyári berendezéseket, **gőz-kazánokat, vízi-kerekeket- és turbinákat;** valamint mindenemű **gazdasági gépeket, u. m.: eséplőgépet, járgányokat, rostákat, Trieureket, szecskavágókat stb.**

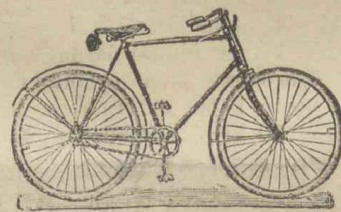
Különös figyelmébe ajánljuk egy a t. gazdáknak, mint kereskedőknek **nagyban gyártó t**

ekéinket,különböző gazdasági, kereskedelmi és épület **öntvényeinket, u. m.: oszlopokat, esigalépesőket stb. stb.**Mindennemű gépek és géprészek **javítását** a legutányosabb áron és teljes meglegedésre eszközöljük.Összes általunk szállító t munkánkért legmesszebb menő **jótállást** vállalunk el.

Tervezettl és költségvetéssel készséggel szolgálunk.

Szíves pártfogásukat kéri

151. 38—*

SOLYMOSY és TÁRSA betéti-társaság.

Sürgönyezim:
Bernáth gépraktár
Kolozsavart.

ne vegyen addig senki!

Telefon 412.

mig meg nem nézte az új 1899 évben érkeztek, és sok czélszerű újításokkal ellátott **BEL- és KÜLFÖLDI KERÉKPÁRJAINKAT;** különösen az angol **fegyvergyár** készítményeit a mely felülmul minden képezetet, **egy csinosasága, mint finom anyaga és könnyű hajtásánál fogva.** Elvem kevés haszon és nagy forgalom — ezért a legfinomabb angol aczélből készült ülésű kerékpárokat felszerelve, azonnali fizetésnél **130 frttól 260 forintig, 2 ülésel, női vagy férfi részére 250 forinttól 380 frtig, 3 kerekű csomagszállításra alkalmas 300 frtért, és az angol B. S. A. lánczénkülieket 180—200 frtért adom; az anyaghibákért 2 évi kezességet vállalok: az igen t. vevőimet, egy hölgyek mint urakat saját gépeimen, kényelmesen berendezett nagy zárt helyű kerékpár iskolában díjtalanul, másokat pedig 5 frt díjért tanítom meg kerékpározni**

Raktáromon vannak az összes **kerékpárok részei, azok teljes felszerelésai,** sokféle acetylén lámpák, Ca-cium Carbide z t kisebb nagyobb dobozokban, belső és külső gumik, eső kőpenyek stb. stb.

Kerékpárokat kölcsönbe is adok, órára, napra, vagy heti használatra megállapodás szerint a használt kerekeket becséreltem, vagy megveszem és adok is el.

Nagy raktárt tartok **Singer, Csafádi, Médium, Titania, Minerva, Gritzer** kis és nagy **körhajós, Howe, Cylinder, Viktoria** himző és harisnya kötő gépekből.

A nagybecsű vevőimet himezni és kötni is megtanítom. Az összes raktáromon levő árukat u. m. számtalanfajta uti és verseny kerékpárok, varrógépek, különféle hinta és játékos gyermekkocsik, triciklik, 4 éves kortól 12 évesig, havi kis részletfizetés ellenében adom.

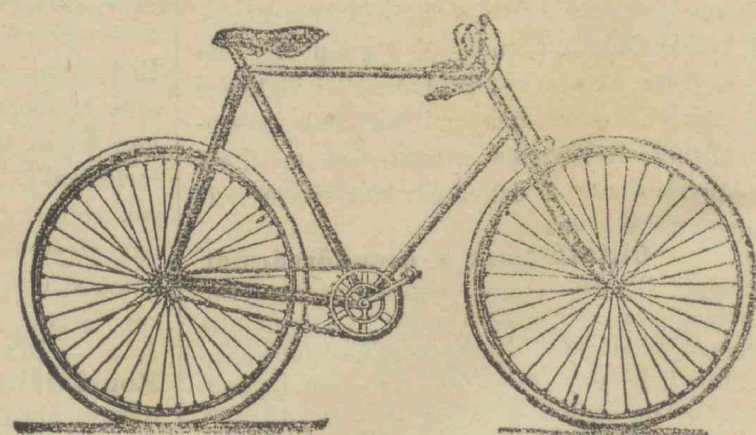
Árúimért 5 évig szavatolok meg nem felelés esetén, azonnal kicserélem.

Egyidejűleg felhívom a n. é. közönség becses figyelmét a **szakszerűen berendezett kerékpár, varrógép, mechanikai javító műhelyemre,** hol minden javítandót, a legkényesebb igényeknek megfelelően (emailrozva, nickellirozva) gyorsan és jutányosan elkészítem.

Minden e szakmára irányuló kérdésre felvilágosítással és kívánságra képes árjegyzékkel szolgállok.

A n. é. közönség további becses pártfogását kéri

515. 29—00.

Bernáth E. S. ador

varrógép és kerékpár kereskedő Kolozsavart, vashidnál